

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420200165
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8420200165.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcov 1. E. N., R.. XX.XX.XXXX, 2. Ľ. N., W.. Z.D., R.. XX.XX.XXXX, V. T. D. S. XX, obaja právne zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Maroš Zima, s. r. o., so sídlom Stará Ľubovňa, Okružná 1945/107, IČO: 47 234 831, 3. R.. S. V., R.. XX.XX.XXXX, U.. XX.XX.XXXX, 4. S. V., W.. N., R.. XX.XX.XXXX, T. D. S. XX, 5. K.. Q. V., R.. XX.XX.XXXX, T. D. S. XX, 6. K.. Ľ. V., R.. XX. XX. XXXX, T. D. S. XX, žalobkyne v 4. - 6. rade právne zastúpené JUDr. Dávidom Hoffmanom, advokátom so sídlom Kežmarok, Hlavné námestie 80, proti žalovaným 1. T. H., R.. XX.XX.XXXX, D. X., I. XX, právne zastúpenému JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom so sídlom Stará Ľubovňa, Garbiarska 20 a 2. Kooperatíva poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Bratislava, Vajnorská 55, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov v 4. až 6. rade a žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 5C/2/2020-197 zo dňa 04.08.2021, jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku I.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:
„I. Konanie voči žalobcovi v 3. rade zastavuje.
- II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 5 000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.
- III. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi v 2. rade sumu 5 000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.
- IV. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyňi v 4. rade sumu 12 000 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

V. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 5. rade sumu 6 500 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

VI. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 6. rade sumu 6 500 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

VII. V prevyšujúcej časti nárok žalobcov v 1., 2., 4., 5. a 6. rade zamietajú.

VIII. Žalobcovia v 1., 2., 4., 5. a 6. rade majú nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. a 2. rade, každý v rozsahu 100 % zo sumy im prisúdenej, ktorú sú títo žalovaní povinní ich splniť spoločne a nerozdielne s tým, že o výške rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.“

2. Citoval ustanovenie čl. 1 ods. 2, čl. 7 ods. 5, čl. 8 ods. 1 a 19 ods. 2 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 420 ods. 1 a 2, § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1 a 2 písm. a, § 15 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „ZoPZP“).

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobcovia sa domáhali voči žalovaným náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená ako pozostalým po nebohom I. V., ktorý bol vnukom žalobcov v 1. rade 2. rade, synom žalobkyni v 4. rade, a bratom žalobkyň v 5. a 6. rade, teda usmrtením osoby im blízkej pri dopravnej nehode dňa 15.08.2018, ktorá bola spôsobená podľa výsledkov trestného konania žalovaným v 1. rade. Poukázal na to, že je viazaný rozhodnutím o vine vydanom v trestnom konaní na Okresnom súde Kežmarok sp. zn. 9T/18/2019, teda o tom, že skutok, ktorý je prečinom usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) a prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, a ktorý mal za následok smrť mal. I. V., sa stal a spáchal ho žalovaný v 1. rade, za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov a 10 mesiacov. Konštatoval, že u žalobcov došlo v dôsledku dopravnej nehody k úmrtiu im najbližším osôb, a to syna, brata a vnuka, a tým k zásahu do ich súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé a neodstrániteľné. Bola narušená celistvosť rodiny, žalobcovia v 1. a 2. rade náhle prišli o vnuka, žalobkyňa v 4. rade o syna a žalobkyni v 5. a 6. rade náhle prišli o brata. Následky považoval súd prvej inštancie za nezvratné, strata jedného člena rodiny v poškodenej rodine je objektívne neodčiniteľnou ujmov, ktorá postihuje všetkých členov rodiny, najviac ale tých najbližších, ktorí si následky v dôsledku traumy tým spôsobenej, ochudobnenia v citovom živote, strate zázemia, pocitu domova nesú so sebou po celý svoj život. Z trestného rozsudku tu pritom vyplýva, že nebohému I. V. nemožno pričítať absolútne žiadne spoluzavinenie na predmetnom následku. Prvoinštančný súd bol toho názoru, že v prípade oboch žalovaných je daná pasívna vecná legitímácia v spore a že žalobcovia boli oprávnení podať žalobu voči obom súčasne. Uvedený záver vyplýva tak z platnej právnej úpravy, ako aj z bohatej judikatúry, ktorá už aktuálne na vnútroštátnej úrovni prostredníctvom najvyšších súdnych autorít (Najvyšší súd SR a Ústavný súd SR) jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností všetky otázky týkajúce sa základu daného nároku, ktoré tu žalovaní robili spornými vyriešila a uzavrela tak, že súd nemá najmenšie pochybnosti o práve žalobcov uplatniť dané nároky voči obom žalovaným.

4. Súd prvej inštancie pri určovaní výšky náhrady prihliadal jednak na závažnosť ujmy, ale aj na okolnosti, za ktorých ku škode došlo. Prihliadol na to, čo vyplýva z výsledkov dokazovania v rámci trestného konania a síce na skutočnosť, že ujma bola spôsobená žalovaným v 1. rade z nedbanlivosti, ten svoju vinu hneď uznal, svoje konanie úprimne oľutoval, viedol pred spáchaním skutku riadny život a pričínal sa o nahradenie majetkovej a inej škody. Bola zistená jedna priťažujúca okolnosť, nakoľko spáchal viac trestných činov. Na hlavnom pojednávaní poprosil poškodených o odpustenie. Pri vedení vozidla nebol pod vplyvom akejkoľvek omamnej látky. Odsúdenie vodiča je v zmysle zásad práva taktiež istou satisfakciou pre poškodených, v súdnej veci však nie dostatočnou. Súd prvej inštancie pri rozhodnutí v prvom rade prihliadol na to, že neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o spoluzavinení nebohému na dopravnej nehode. Tento nič neporušil, sedel na zadnom sedadle vpravo a bol aj pripútaný. Nie je tak namieste absolútne žiadne krátenie sumy primeranej náhrady z dôvodu, ktorým by bolo spoluzavinenie poškodeného. V dôsledku smrti syna vznikla nenapraviteľná,

nezvratná ujma, za ktorú primeraná náhrada nemajetkovej ujmy je v nižšej sume, ako žalobkyňa v 4. rade žiadala, a to výške 12.000 eur. Podľa názoru prvoinštančného súdu táto suma zohľadňuje všetky relevantné okolnosti tak na strane poškodeného, pôvodcu zásahu (nedbanlivosť, odsúdenie, oľutovanie a podobne), ako aj z hľadiska intenzity vzťahu žalobkyne v 4. rade k svojej dcére (správne má byť synovi, pozn. odvolacieho súdu). Žalobkyňou v 4. rade požadovanú sumu (33.500,- eur) súd prvej inštancie znížil, nakoľko o syna prišla vo veku, keď na neho ešte nebola žiadnym spôsobom odkázaná, či už finančne alebo starostlivosťou. Takto určená výška náhrady nemajetkovej ujmy zodpovedá závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo, berúc do úvahy druhý najbližší rodinný vzťah (po manželskom vzťahu). Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch môže prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jeho zmyslom. Pokiaľ ide o nároky žalobkyne v 5. a 6. rade, jedná sa o súrodencov nebohého I. V.. Súd prvej inštancie za primeranú a príslušným kritériám zodpovedajúcu sumu považoval sumu po 6.500 eur pre žalobkyne v 5. a 6. rade, prihliadol najmä na to, že žalobkyne v 5. a 6. rade boli súrodencami nebohého a boli vo veku, obe XX rokov. Boli teda vo veku vzájomne blízkom, keďže nebohý I. mal skoro XX rokov, preto boli medzi nimi úzke vzájomné citové väzby. No zároveň neboli na neho odkázané ani výživou, ani starostlivosťou, keďže túto zabezpečovali výlučne rodičia a tiež starí rodičia. Bolo im namieste priznať náhradu vzhľadom na ich vek, vek poškodeného a stupeň príbuzenstva, vo výške po 6.500 eur. Nepriznal plnú sumu požadovanej náhrady (po 33.500,- eur) práve preto, lebo neboli preukázané také výnimočné okolnosti, ktoré by to odôvodňovali. Vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade konštatoval, že títo boli starými rodičmi nebohého I. V.. Aj v tomto prípade sa súd v prvom rade zaoberal otázkou, či vzhľadom na daný stupeň príbuzenstva je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy aj im, pričom dospel k záveru, že v danom prípade áno, avšak nie v nimi požadovanej výške (po 15.000,- eur). Mal preukázané výpovedami a listinnými dôkazmi (správa školy, správa obce S.), že aj starí rodičia zabezpečovali starostlivosť o nebohého, v útlom veku nebohého dokonca osobnú starostlivosť, nakoľko v tom čase matka sústredila svoju pozornosť a starostlivosť na svoje dve mladšie dcéry, dvojčičky, žalobkyne v 5. a 6. rade. Vzhľadom na ich vek, vek poškodeného a stupeň príbuzenstva, priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur každému. Nebolo namieste priznať plnú sumu požadovanej náhrady práve preto, lebo neboli preukázané také výnimočné okolnosti, ktoré by to odôvodňovali. Zároveň sa súd prvej inštancie nestotožnil s argumentáciou právneho zástupcu žalovaného v 2. rade, že žalovaným v 1. rade vyplatená suma 7.130 eur žalobkyne v 4. rade je dostatočným finančným ekvivalentom za poskytnutú traumu. Prihliadol však na túto sumu pri určovaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyne v 4. rade, nakoľko rovnako mal za to, že celá táto čiastka nebola použitá na náhradu nákladov na pohreb ako tvrdila žalobkyňa v 4. rade a slúžila aj na kompenzáciu iných nákladov. Nad sumy priznané súdnym rozhodnutím žalobu zamietol. Žalovaných zaviazal k subsidiárnemu plneniu tak, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Žalobcovia preukázali vecnú pasívnu legitimáciu oboch žalovaných. Poistiteľ vykonávajúci povinné zmluvné poistenie zodpovednosti má rovnaké postavenie ako priamy škodca a prevádzkovateľ vozidla, a žalobcovia sa môžu domáhať a žiadať plnenie aj samostatne tak od škodcu ako aj od poisťovateľa, plnenie môžu však dostať iba raz. Na plnenie súd prvej inštancie v súlade s ust. § 232 ods.3 CSP určil žalovaným lehotu 15 dní od právoplatnosti rozsudku, keďže žalobcovia v žalobe žiadali plnenie v tejto lehote, dlhšej ako je zákonná lehota 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

5. Nakoľko v priebehu konania dňa XX.XX.XXXX zomrel žalobca v 3. rade a jedná sa o výlučne osobnostný nárok žalobcu v 3. rade, ktorý neprechádza na dedičov, súd prvej inštancie konanie voči žalobcovi v 3. rade zastavil (výrok I. napadnutého rozsudku) s poukazom na ust. § 63 ods. 1 v spojení s ust. § 145 ods. 2 CSP.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Všetci žalobcovia v základe nároku boli plne úspešní, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal každému zo žalobcov nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v rozsahu 100 % z im prisúdenej sumy, ktorú sú žalovaní povinní im splniť spoločne a nerozdielne.

7. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II. až VI. a VIII. napadnutého rozsudku podal žalovaný v 1. rade v zákonnej lehote odvolanie. Namietal, že súd prvej inštancie v predmetnom konaní dospel s prihliadnutím na vykonané dokazovanie k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v bode 76 odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že sa nestotožnil s argumentáciou

právneho zástupcu žalovaného v 2. rade, že žalovaným v 1. rade vyplatená suma 7.130 eur žalobkyni v 4. rade je dostatočným ekvivalentom za poskytnutú traumu, ktorá vznikla pozostalým v súvislosti s úmrtím I. V., avšak prihladol na to pri určení výšky nemajetkovej ujmy. Opätovne poukázal na to, že práve žalovaný v 1. rade je ten, ktorý bude musieť žiť s pocitom viny za skutok, za ktorý bol aj právoplatne odsúdený. Žalovaný v 1. rade sa osobne ospravedlnil členom rodiny pozostalého, svoje konanie oľutoval aj v trestnom konaní a toto bude ľutovať do konca svojho života. Ako už preukázal aj v konaní pred súdom prvej inštancie, žalovaný v 1. rade s pomocou svojich rodinných príslušníkov uhradil pozostalým nebohého I. V., konkrétne žalobkyni v 4. rade, sumu 7.130,26 eura dňa 21.03.2021. Táto suma mala predstavovať finančnú kompenzáciu za ujmu spôsobenú pozostalým nebohého I. V.. Žalobkyňa v 4. rade v žalobe, v žiadnom z vyjadrení a ani v konaní pred súdom neuviedla, že obdržala od žalovaného v 1. rade predmetnú peňažnú čiastku. Súd sa s ňou oboznámil až po tom, čo sám žalovaný v 1. rade preukázal jej úhradu. Žalovaný v 1. rade uhradil tieto finančné prostriedky dobrovoľne a s úmyslom pomôcť pozostalým v ťažkých chvíľach, ktoré vznikli práve jeho konaním, no na druhej strane je výška finančnej kompenzácie vzhľadom na majetkové a zárobkové pomery žalovaného v 1. rade značne vysoká. Po predmetnej dopravnej nehode sa žalovaný v 1. rade musel dlhodobo liečiť nielen z fyzických zranení, ale hlavne po duševnej stránke, ktorá však nikdy nebude úplne vyliečená. Pocit viny, ktorý ho prenasleduje každý deň, mu nedá spávať. I. V. bol dobrým kamarátom žalovaného v 1. rade a o to je pocit viny ešte väčší a bolestivejší. Vie, že svojou ľútosťou nemôže odčiniť stratu mladého ľudského života, no je to práve on, kto bude s pocitom viny žiť celý život. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je toho názoru, že oľutovanie skutku zo strany žalovaného v 1. rade, jeho ospravedlnenie pozostalým členom rodiny a poskytnutá finančná kompenzácia vzhľadom na majetkové a zárobkové pomery žalovaného v 1. rade, sú dostatočnou satisfakciou za ujmu, ktorá vznikla pozostalým nebohého I. V.. Na druhej strane poukázal na to, že v rámci vykonaného dokazovania nebolo preukázané, aby smrť nebohého I. V. zasiahla ekonomickú integritu pozostalých žalobcov. V čase jeho úmrtia naňho neboli odkázaní výživou a ani finančnou pomocou. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sú nároky žalobcov priznané napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie nedôvodné a neopodstatnené. Žalobcovia v 1. a 2. rade v samostatnej žalobe tvrdili, že to boli práve oni, ktorí sa po narodení sestier nebohého I. o neho starali, pripravovali ho na vyučovanie a trávili s ním všetok voľný čas a až do jeho tragickej smrti s nimi býval. Na druhej strane žalobcovia v 4. až 6. rade (pôvodne žalobcovia v 1. až 4. rade v konaní vedenom na Okresnom súde v Kežmarku pod sp. zn. 4C/6/2020) považovali toto tvrdenie za klamlivé, pretože to boli práve rodičia nebohého I. (žalobcovia v 3. a 4. rade), ktorí zabezpečovali a uspokojovali všetky potreby nebohého I.. Až po spojení vecí všetci žalobcovia v 1., 2. a 4. rade začali tvrdiť, že sa spoločne starali o nebohého I.. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bol toho názoru, že v konaní nebolo dostatočne preukázané, kto sa v skutočnosti staral o nebohého I. V. a komu tým pádom patrí náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou nebohého I.. Podľa ustálenej súdnej praxe náhrada nemajetkovej ujmy patrí len najbližším príbuzným, manželovi a deťom a ak ich niet, rodičom. Súd prvej inštancie však v napadnutom rozsudku priznal náhradu nemajetkovej ujmy aj starým rodičom nebohého I., teda osobám, ktoré nie sú najbližšími príbuznými nebohého. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

8. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II. až VI. a VIII. podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný v 2. rade. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie v odôvodnení napadaného rozsudku, považuje ho za nepresvedčivé, nakoľko prvoinštančný súd sa v ňom nedokázal vyporiadať so všetkými jeho námietkami. Namietal, že vo vzťahu k uplatnenému nároku náhrady nemajetkovej ujmy sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal so samotnými okolnosťami dopravnej nehody, okolnosťami, resp. pomermi na strane osoby, ktorá do práv žalobcov zasiahla, čo podľa jeho názoru malo zásadný vplyv na výšku priznanej náhrady, ktorú považuje za neprimeranú. Súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s argumentáciou žalovaného v 2. rade o tom, že za určité zadosťučinenie žalobcom je nutné považovať aj oľutovanie činu vinníkom dopravnej nehody a následné uloženie trestu v trestnom konaní. K tomu, aby nárok na relutárnu náhradu nemajetkovej ujmy bol vôbec súdom priznaný, musí tento dospieť k záveru, že morálne zadosťučinenie sa javí ako nepostačujúce. Pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery žalovaného v 1. rade ako osoby, ktorá do práv žalobcov zasiahla a „pretrhla“ vzťah medzi žalobcami a usmrteným nezvratným zásahom. V tomto duchu sa nesie i stabilná judikatúra, ktorá prijala závery, že majetkové pomery žalovaného v 1. rade je potrebné zohľadniť nie z pohľadu výšky priznanej satisfakcie, ale z pohľadu možností reálneho uspokojenia priznaných nárokov žalovaným v 1. rade. Namietal, že súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení nedokázal logickým a zrozumiteľným spôsobom vysvetliť a preukázať, prečo bolo v danom prípade odôvodnené priznať žalobcom tak neprimerane vysokú náhradu nemajetkovej ujmy v

peniazoch. Pri odôvodnení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie iba vo všeobecnosti uviedol: „Táto náhrada za nemajetkovú ujmu nie je paušalizovaná, nie je stanovená nad rámec bežného rozhodovania o obdobných nárokoch.“ Poukázal na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach o náhradu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom na uvedené má za to, že nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnom konaní. Požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je v kontexte uvedenej judikatúry a okolností prejednávanej veci neprímerane vysoká a v rozpore s účelom samotného inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy. Navrhol, aby odvolací súd predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil a zamietol žalobu voči žalovanému v 2. rade. Zároveň žiadal priznať nárok na náhradu trov celého konania voči žalobcom.

9. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov IV., V., VI. a VII. podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj žalobcovia v 4 až 6. rade. Nestotožnili sa s posúdením a úvahou súdu prvej inštancie v otázke výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcom v 4. až 6. rade. Poukázali na nimi už v konaní predloženú judikatúru, ktorú súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy nijako nezohľadnil, a zároveň túto judikatúru doplnili o ďalšie obdobné rozhodnutia, ktoré sa týkajú dopravných nehôd, pri ktorých došlo k usmrteniu blízkej osoby pozostalých. Uviedli napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/117/2017 zo dňa 22.06.2016, ktorým dovolací súd odmietol dovolanie žalovanej v 2. rade a potvrdil rozsudok odvolacieho súdu, ktorý priznal pozostalým rodinným príslušníkom náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 x 100.000 eur a 1 x 70.000 eur alebo sp. zn. 3Cdo/18/2016 zo dňa 22.06.2016, ktorým dovolací súd potvrdil rozsudok odvolacieho súdu, ktorý priznal manželke a deťom náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške po 23.000 eur. Taktiež poukázali na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 22Co/10/2020 zo dňa 23.03.2021, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý priznal rodičom a sestre náhradu nemajetkovej ujmy každému vo výške po 25.000 eur. Súd prvej inštancie aplikoval podľa ich názoru iba menšinovú časť judikatúry, ktorá je už aj čiastočne prekonaná, respektíve vychádza z odlišného skutkového stavu. Nimi predloženou judikatúrou ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa v rámci svojej súdnej úvahy o výške náhrady nemajetkovej ujmy nezaoberal, pričom nimi uvedené rozhodnutia potvrdzujú dôvodnosť ich žalobného návrhu. Taktiež poukázali na novší a aktuálnejší článok Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým autora JUDr. Jakuba Mandelíka, PhD., ktorý bol uverejnený v Bulletin Slovenskej advokácie číslo 11/2019, a v ktorom autor poukazuje na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú pozostalým po dopravných nehodách v rozmedzí od 20.000 eur až do 33.500 eur, pričom poukazuje aj na nimi uplatnenú judikatúru, čo len potvrdzuje dôvodnosť žalobného návrhu. Uvedeným rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k porušeniu princípu zákazu diskriminácie a k porušeniu princípu právnej istoty. Vzťahy medzi členmi rodiny v najužšom zmysle, a to vzťahy medzi manželmi navzájom, rodičmi a deťmi a medzi súrodencami navzájom, je potrebné vnímať ako úplne najbližšie rodinné vzťahy a tieto považovať ako rovnocenné a nerobiť v nich rozdiely, ktorý z nich má prednosť, tak ako to urobil vo svojom rozhodnutí súd prvej inštancie. Podotkli, že žalovaný v 3. rade ako otec nebohého sa nedožil tejto satisfakcie a to z dôvodu, že zomrel dňa XX.XX.XXXX v priebehu samotného konania na onkologické ochorenie, ktoré mohlo byť spôsobené aj stratou milovaného syna, respektíve uvedená okolnosť mohla zhoršiť jeho zdravotný stav a mať aj určitý vplyv na vznik ochorenia. A napokon namietali, že súd prvej inštancie podľa § 232 ods. 3 CSP bez odôvodnenia určil žalovaným lehotu na plnenie na 15 dní od právoplatnosti rozsudku, pričom podľa § 232 ods. 3 CSP tak môže súd určiť iba v odôvodnených prípadoch. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhli odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil v časti vo výrokoch IV. až VII. a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, eventuálne napadnutý rozsudok zmenil a rozhodol tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňiam v 4. až 6. rade sumu po 33.500 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedným zo žalovaných zaniká povinnosť druhého zo žalovaných.

10. Žalobcovia v 1. a 2. rade k odvolaniu žalovaného v 1. rade uviedli, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozsudku veľmi podrobne a zákonne vysporiadal so skutočnosťami namietanými žalovaným v 1. rade vo svojom odvolaní. Poukázali na to, že žalobcovia v rade 1. a 2., ako aj rodičia a súrodenci nebohého I. bývali v spoločnej domácnosti, kedy jedni obývali prednú časť rodinného domu a druhí zadnú časť domu. Žalobcovia dlhodobo pomáhali rodičom pri výchove a starostlivosti o nebohého, najmä po narodení jeho sestier (dvojičiek), kedy mal X roky. Neskôr ako doprovod pri odvážaní autom do a zo školy. Vykonaným dokazovaním sa preukázal silný citový vzťah medzi žalobcami v rade 1. a 2. na jednej strane a medzi nebohým na druhej strane, ktorý s nimi žil v spoločnej domácnosti, trávili s ním každý deň, pomáhali matke pri jeho výchove, pomáhali mu v učení, vozili ho do školy, pripravovali dennú stravu. Zdôraznili, že nebohý I. mal v čase smrtelnej dopravnej nehody iba XX rokov, mal celý život pred sebou. Žalobcovia

v 1. a 2. rade ako jeho starí rodičia vkladali do neho veľké nádeje, videli sa v ňom. V dôsledku náhlej tragickej smrti vnuka došlo u žalobcov v rade 1. a 2. k nesmierne závažnej ujme spočívajúcej v strate milovaného vnuka. Utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v úzkosti, smútku, zúfalstve a šoku zo smrti milovanej osoby. V dôsledku tejto tragickej udalosti boli nútení vyhľadať odbornú lekársku pomoc (psychiatrické vyšetrenia) z dôvodu postraumatických následkov spojených s nespavosťou, nechutenstvom do jedla a stratou zmyslu života. Bola im predpísaná liečba formou antidepresívnych liekov, ktorá čiastočne potláčala a tlmila ich emócie a citové prežívanie straty vnuka. Sú toho názoru, že aj keď neboli žiadnym spôsobom hmotne závislí od nebohého, žiadnym spôsobom ich to nediskvalifikuje z práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Na túto skutočnosť je súd povinný prihliadať pri určovaní výšky priznanej sumy. Satisfakciu vo forme odsúdenia žalovaného v rade 1. ako vodiča a jeho prejavenu ľútosť nemožno, vzhľadom na závažnosť ujmy a jej nezvratiteľnosť, považovať za dostatočnú satisfakciu. Pri strate blízkej osoby následkom smrti žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca. Preto žalobcovia požadovali priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Samotná skutočnosť, že žalobcovia v rade 1. a 2. sú starí rodičia nebohého I., žiadnym spôsobom nespochybňuje fakt, že v dôsledku smrteľnej dopravnej nehody došlo u nich k nemajetkovej ujme v zmysle ust. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Svoje tvrdenie vo vzťahu starý rodič a vnuk ohľadom práva na náhradu nemajetkovej ujmy opreli aj o súdnu prax, vid' rozsudok Okresného súde Kežmarok sp. zn. 10C/68/2017 zo dňa 21.8.2019, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov sp. zn. 2Co/33/2021-263 zo dňa 24.11.2021, ktorými bolo priznané právo na náhradu nemajetkovej ujmy vnúčatám v dôsledku smrti pri tragickej dopravnej nehode ich starej mamy. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 5.000 eur pre žalobcu v rade 1. ako aj pre žalobkyňu v rade 2. je vo výške, ktorá zohľadňuje intenzitu zásahu ich citovej ujmy a ktorá je primeraná vzhľadom na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky.

11. Vo vyjadrení k odvolaniam žalovaného v 1. rade a žalovaného v 2. rade žalobcovia v 4. až 6. rade uviedli, že suma 7.130,26 eura, ktorú žalovaný v 1. rade uhradil dňa 21.03.2021 žalobkyňi v 4. rade bola uhradená z titulu náhrady pohrebných nákladov. Žalovaný v 1. rade si je tejto skutočnosti dobre vedomý, pretože výška tejto sumy bola vyčíslená ako pohrebné náklady. Uvedená suma nebola ani len čiastočne uhradená ako náhrada nemajetkovej ujmy. Samotný žalovaný v 1. rade vo svojom odvolaní uvádza, že uvedená suma predstavuje finančnú kompenzáciu za ujmu spôsobenú pozostalým, pričom za takúto ujmu možno pokladať aj pohrebné náklady pozostalých. Žalovaný v 1. rade uvedenú sumu vyplatil iba žalovanej v 4. rade, z čoho takisto vyplýva, že išlo o úhradu pohrebných nákladov, ktoré vynaložila žalobkyňa v 4. rade ako matka nebohého I. V., keďže nebohý žalobca v 3. rade zomrel dňa XX.XX.XXXX. Pokiaľ žalovaný v 1. rade vo svojom odvolaní uvádzal, že smrť nebohého I. V. nezasiahla ekonomickú integritu žalobcov v 4. až 6. rade, tak je potrebné uviesť, že nebohý bol neplnoletou osobou a študoval na I. škole. Po ukončení tohto štúdia by s najväčšou pravdepodobnosťou a to aj vzhľadom na veľmi dobré vzťahy v rodine, ktoré boli v konaní preukázané, vypomáhal svojim príbuzným (t. j. žalobcom v 4. až 6. rade), či už finančne alebo iným spôsobom. K tvrdeniam žalovaného v 1. rade ohľadom nepreukázania skutočnosti, že kto sa v skutočnosti staral o nebohého I. V. uviedli, že z vykonaného dokazovania v konaní vyplynula skutočnosť, že všetci žalobcovia (starí rodičia, rodičia a ich deti) tvoria rodinu, ktorá je založená na veľmi dobrých citových vzťahoch. Ďalej bolo preukázané, že všetci žalobcovia žijú v jednom dome, aj keď žalobcovia v 1. a 2. rade (starí rodičia nebohého I.) majú samostatný vchod. Práveže v konaní boli produkované také dôkazy, ktoré potvrdzujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pre všetkých žalobcov. Pokiaľ ide o judikatúru, ktorú predložil žalovaný v 2. rade vo svojom odvolaní, uviedol, že tieto rozhodnutia nie sú svojím skutkovým stavom porovnateľné s daným prípadom. Predloženú judikatúru žalovaného v 2. rade považujú za neaktuálnu a hlavne nevhodnú na aplikáciu pre daný prípad. K tvrdeniu žalovaného v 2. rade, že v danom spore nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom, poukázali na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom je zdôvodnená pasívna vecná legitimácia žalovaného v 2. rade dostatočným spôsobom a to aj s poukázaním na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky.

12. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že podané odvolania strán sporu nie sú dôvodné.

13. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolaní žalobkyní v 4. až 6. rade a žalovaných v 1. a 2. rade, odvolací súd preskúmal rozhodnutie len v jeho výrokoch II. až VII. a súvisiaci výrok VIII. o trovách konania. Výrok I. o zastavení konania voči žalobcovi v 3. rade nebol napadnutý, a ako taký nadobudol právoplatnosť.

14. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov odvolateľov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, nesprávnymi skutkovými zisteniami, a to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

15. Predmetom odvolacieho prieskumu bolo preskúmanie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým čiastočne vyhovel žalobe príbuzných (žalobcov v 1. a 2. rade, ako aj v 4. až 6. rade) o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli v dôsledku úmrtia ich blízkej osoby (vnuka, syna a brata) pri dopravnej nehode dňa XX.X.2018 spôsobenej žalovaným v 1. rade, čím bolo zasiahnuté do ich osobnostných práv, do ich súkromného a rodinného života.

16. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti tak, aby fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne porušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Podmienky pre vznik tohto nároku sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov do osobnostných práv, kedy sa zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejaví ako postačujúce.

17. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17.2.2011, sp. zn. 5Cdo/265/2009).

18. V konaní nebolo sporné, že žalovaný 1. rade nesie zodpovednosť na vzniku dopravnej nehody a na následku, ktorý postihol vnuka žalobcov 1. a 2. rade, syna žalobkyne v 4. rade a súrodenca žalobkyní v 5. a 6. rade v podobe jeho usmrtenia, o čom svedčí trestné konanie vedené pod sp. zn. 9T/18/2019 voči žalovanému v 1. rade, ktoré skončilo vydaním Trestného rozkazu Okresného súdu Kežmarok č.k. 9T/18/2019-389 zo 14.03.2019, ktorým bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným zo spáchania trestného činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov a 10 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 4 rokov a trest zákazu vedenia všetkých druhov motorových vozidiel na dobu 5 rokov. Tento škodový následok - usmrtenie I. V., je v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou z XX.XX.2018 a činnosťou žalovaného 1. rade ako vodiča, ktorý túto dopravnú nehodu spôsobil. Poškodení boli odkázaní s náhradou škody na civilný proces.

19. S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že v prejednávanej veci súd prvej inštancie prijal správny skutkový a právny záver v tom, že protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade, ktorý pri

riadení motorového vozidla zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel I. V., došlo k zásahu do súkromia žalobcov v 1. a 2. rade a v 4. až 6. rade. Súčasťou práva na súkromie a rodinný život je i právo na spolužitie s inými členmi rodiny. Je možné bez najmenších pochybností konštatovať, že žalobcovia v 1. a 2. rade a v 4. až 6. rade utrpeli nemajetkovú ujmu prejavujúcu sa v ich pocitoch šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj rodinného spoločenstva (vzťahu) s jednou z okruhu ich najbližších osôb, syna, vnuka a brata. Smrť syna, vnuka resp. súrodenca žalobcov spôsobila vážny zásah do ich súkromného a rodinného života. Nie sú pochybnosti o tom, že išlo o súdržnú rodinu, v ktorej si jednotlivci sú a boli vzájomnou oporou. Žalobcovia v 1., 2. a 4. rade (starí rodičia a matka) veľmi zle znášali smrť ich vnuka a syna aj po psychickej stránke, v dôsledku čoho sa liečili u psychiatričky. Jeho smrťou stratili sociálne a citové puto vytvorené medzi nimi. Protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade došlo k nenávratnému zničeniu väzieb rodinného života žalobcov.

20. K okolnostiam súvisiacim s prežívaním tragickej udalosti, ktorá žalobcov postihla, sa títo opakovane vyjadrovali v priebehu celého konania písomnými vyjadreniami a taktiež aj v rámci svojho výsluchu na pojednávaní nariadenom na deň 15.06.2021 (č. listu 158-163 spisu). Výsluch žalobcov na pojednávaní predstavuje v súlade s ust. § 195 CSP jeden z dôkazných prostriedkov.

21. Nebohý I. V. bol synom žalobkyne v 4. rade a so svojimi rodičmi od narodenia až do svojej smrti v žil v spoločnej domácnosti. Nečakaným úmrtím syna žalobkyne v 4. rade došlo k závažnému zásahu do jej osobnostných práv, pričom následok zásahu je nezvratný. Pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, ktorá má absolútny charakter. Rodinné väzby žalobkyne v 4. rade ako matky s jej synom boli neoprávneným zásahom definitívne ukončené. Došlo k mimoriadne citlivému zásahu do emocionálnej sféry rodiča, ktorý spolu s pozostalým žalobcom v 3. rade (manželom a otcom), dcérami a synom, a rovnako aj spolu so starými rodičmi (žalobcami v 1. a 2. rade) tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu. Maloletý I. dával zmysel ich životu a jeho smrťou žalobkyňa v 4. rade stratila akúkoľvek možnosť naďalej byť súčasťou všetkých bežných či výnimočných situácií v živote svojho syna. Táto udalosť zanechala v živote žalobkyne trvalé následky, ktoré možno len ťažko akýmkoľvek možným spôsobom úplne odstrániť. V konaní bolo preukázané, že aj žalobkyne v 5. a 6. rade ako sestry zosnulého, mali s bratom pekný súrodenecký vzťah. Prišli o svojho staršieho brata, teda o osobu, ktorá mohla byť v budúcnosti ich oporou a pomocou. Mali ho rady a veľmi im chýba.

22. To, že žalobcovia v rade 1. a 2. sú starí rodičia nebohého I., žiadnym spôsobom nespochybňuje fakt, že v dôsledku smrteľnej dopravnej nehody došlo u nich k nemajetkovej ujme v zmysle ust. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Nepochybne bolo v spojenom konaní preukázané, že starí rodičia, matka a súrodenci nebohého I. bývali v podstate v spoločnej domácnosti, kedy jedni obývali prednú časť rodinného domu a druhí zadnú časť domu. Z ich výpovedí vyplynulo, že žalobcovia v 1. a 2. rade dlhodobo pomáhali rodičom pri výchove a starostlivosti o nebohého, najmä po narodení jeho sestier (dvojičiek), keď mal X roky. Neskôr ako doprovod pri odvážaní autom do a zo školy. Vykonaným dokazovaním sa preukázal silný citový vzťah medzi žalobcami v 1. a 2. rade ako starými rodičmi na jednej strane a medzi nebohým vnukom na druhej strane, ktorý s nimi žil v spoločnej domácnosti, trávili s ním spoločné dni, pomáhali matke pri jeho výchove, pomáhali mu v učení, vozili ho do školy, pripravovali dennú stravu.

23. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní správne prijal právny záver, že z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou v zmysle § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka. Smrť syna /vnuka/brata žalobcov predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca, a preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď aplikoval § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka a vychádzal z kritérií pre určenie výšky nemajetkovej ujmy a to závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť v danom prípade postačujúca, k zmierneniu môže prispieť iba náhrada v peniazoch. Právna argumentácia súdu prvej inštancie v tomto smere je presvedčivá, odvolací súd sa s ňou stotožňuje a v plnom rozsahu odkazuje v tej súvislosti na odôvodnenie rozsudku. Žalovaný v 2. rade je v danej veci aj podľa názoru odvolacieho súdu pasívne legitimovaný z dôvodu, že náhrada nemajetkovej ujmy je predmetom poisťného krytia v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z. V tej súvislosti sa odvolací súd stotožňuje s eurokonformným výkladom smerníc citovaných v odôvodnení napadnutého

rozsudku s poukázaním na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Za týchto okolností nemá odvolací súd pochybnosti o zodpovednosti všetkých žalovaných (a teda aj žalovaného v 2. rade ako poistiteľa v nadväznosti na ust. § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z.z.) za nemajetkovú ujmu, ktorá stratou vnuka, syna a súrodenca bola žalobcom spôsobená.

24. Súd prvej inštancie správne skonštatoval, že pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia za vzniknutú majetkovú ujmu, vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom pri priznaní výšky odškodnenia tak, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality výšky peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom na neprípustné obohacovanie a pôsobiť na škodcov likvidačne.

25. Odškodnenie pozostalých z dôvodu nemajetkovej ujmy je vecou voľnej úvahy súdu, pri ktorej súd zvažuje všetky právne významné okolnosti spoluurčujúce výšku tejto ujmy. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila). Zvažuje sa intenzita vzťahu žalobcov so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe a eventuálne poskytnutie inej satisfakcie.

26. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/215/2020 z 31.01.2022 uvádza, že otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b) CSP zo širších hľadísk je to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. (viď 7Cdo/215/2020 z 31.1.2022).

27. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obete“ podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Y. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, i to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky zase konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné sudy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, porov. sp. zn. I.ÚS 2844/14.

28. Výška priznanej nemajetkovej ujmy pre príbuzných, a to rodičov a súrodencov bola riešená aj v iných obdobných prípadoch po zohľadnení špecifických okolností veci, napr. v konaní Okresného súdu Banská Bystrica vedenom pod sp. zn. 20C/11/2015, súd rozsudkom zo dňa 06.10.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/20/2021 zo dňa 26.05.2022 za situácie usmrtienia syna v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy matke v sume 12.500 eur, v konaní Okresného súdu Lučenec vedenom pod sp. zn. 15C/4/2021, súd rozsudkom zo dňa 21.04.2022 za situácie usmrtienia syna v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy matke v sume 10.000 eur, v konaní Okresného súdu Prievidza vedenom pod sp. zn. 18C/381/2015, súd rozsudkom zo dňa 19.05.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/322/2017

zo dňa 26.07.2018 za situácie usmrtenia syna a súrodenca v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy obom rodičom zvlášť v sume 15.000 eur a súrodencovi 10.000 eur, v konaní Okresného súdu Nové Zámky vedenom pod sp. zn. 4C/119/2014, súd rozsudkom zo dňa 04.05.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/286/2017 zo dňa 21.06.2018 za situácie usmrtenia syna, súrodenca a druha v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy obom rodičom zvlášť v sume 15.000 eur, súrodencovi 10.000 eur a družke 10.000 eur, v konaní Okresného súdu Kežmarok vedenom pod sp. zn. 2C/47/2018, súd rozsudkom zo dňa 25.06.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/10/2020 zo dňa 23.03.2021 za situácie usmrtenia syna a brata v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy obom rodičom a sestre každému po 25.000 eur, v konaní Okresného súdu Košice II vedenom pod sp. zn. 25C/1/2014, súd rozsudkom zo dňa 03.05.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/462/2016 zo dňa 21.09.2017 za situácie usmrtenia syna a súrodenca v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy obom rodičom zvlášť v sume 8.000 eur a dvom súrodencom zvlášť 4.000 eur, v konaní Okresného súdu Prešov vedenom pod sp. zn. 20C/66/2021, súd rozsudkom zo dňa 18.02.2022 za situácie usmrtenia syna a súrodenca v dôsledku dopravnej nehody priznal náhradu nemajetkovej ujmy obom rodičom zvlášť v sume 15.000 eur a 4 súrodencom zvlášť 5.000 eur

29. V posudzovanej veci súd prvej inštancie správne, vzhľadom na zistený skutkový stav, v závislosti od príbuzenského stupňa medzi žalobcami, priznával náhradu nemajetkovej ujmy v diferencovanom rozsahu, ktorá vo vzťahu ku všetkým žalobcom so zreteľom na okolnosti prejednávanej veci je primeraná, keď v tejto súvislosti nemožno opomenúť, že neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o prípadnom spoluzavinení poškodeného nebohého I. V. pri dopravnej nehode. Strata syna v dôsledku jeho úmrtia v mladom veku, bola pre žalobkyňu v 4. rade najzávažnejšia životná ujma, preto akýkoľvek pokus o finančnú náhradu hmotným statkom s čisto ekonomickou pominuteľnou hodnotou, je absolútne fiktívna a z povahy uvedenej disproporcie hodnôt sa nebude zdať ako dostatočná „náhrada“ za život žiadna suma. Napriek tomu správne súd prvej inštancie s cieľom aspoň čiastočne zmierniť žalobkyňu v 4. rade útrapy, zohľadnil na jednej strane vzťah žalobkyne v 4. rade ako matky a jej nebohého maloletého syna, medzi ktorými boli silné citové väzby, ale prihliadol aj k poľahčujúcim okolnostiam správania sa žalovaného v 1. rade po dopravnej nehode, keď žalovaný v 1. rade spáchanie trestného činu oľutoval, žalobkyňu v 4. rade sa osobne ospravedlnil, bol za svoj čin právoplatne odsúdený, čo možno tiež považovať za formu určitej satisfakcie. Za ďalšiu satisfakciu je možné považovať to, že po dopravnej nehode uhradil sumu 7.130 eur v prospech žalobkyne v 4. rade ako formu finančnej satisfakcie, pričom v konaní nebolo preukázané, že tieto finančné prostriedky boli (aj vzhľadom ich výšku) použité výlučne na úhradu výdavkov spojených s pohrebom. Zároveň správne prihliadol aj na okolnosť, že jej syn nebol v čase dopravnej nehody ekonomicky aktívny, od ktorého by bola žalobkyňa v 4. rade finančne závislá alebo že by bola odkázaná na jeho starostlivosť. Správne tak dospel k záveru, že adekvátna výška nemajetkovej ujmy v danom spore je 12.000 eur pre žalobkyňu 4. rade, ktorá znáša stratu syna najťažšie, a preto by jej mala byť priznaná vyššia náhrada ako starým rodičom a súrodencom, tak, aby bol rozsudok spravodlivý implicitne s rešpektom k ústavnému princípu proporcionality.

30. Nepochybne žalobkyne v 5. a 6. rade vo veku XX rokov v čase dopravnej nehody utrpeli stratu svojho brata, s ktorým mali veľmi dobré vzťahy tak, ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie a odvolací súd nemá žiadne pochybnosti, že im brat veľmi chýba. Žalobkyne v 5. a 6. rade už nemôžu rozvíjať svoj súrodenecký vzťah s bratom, v budúcnosti nebudú mať (okrem jedna druhej) blízku osobu, o ktorú sa môžu oprieť, keď už ich matka a starí rodičia nebudú. Zásah do ich citovej stránky ako sestier nebohého však nebol tak zásadný, ako do citovej stránky ich matky, ktorá prežíva stratu dieťaťa podstatne intenzívnejšie ako súrodenec. Vo vzťahu k žalobkyňiam v 5. a 6. rade preto správne súd prvej inštancie vykonal diferenciáciu odškodnenia utrpenej nemajetkovej ujmy, zohľadnil ich nízky vek a vek pozostalého brata a ich blízke vzťahy, aby sa im sa dostalo odškodnenia v menšej miere ako žalobkyňu v 4. rade ako matke nebohého a priznal im obom po 6.500 eur. Vo vzťahu k sestram nebohého taktiež platí rovnako, že neboli od neho závislé, a to či už finančne alebo starostlivosťou.

31. Správne súd prvej inštancie zohľadnil proporcionality výšky náhrady nemajetkovej ujmy aj vo vzťahu k žalobcom v 1. a 2. rade ako starým rodičom nebohého I. V., keď na jednej strane zohľadnil ich vzdialenejší stupeň príbuzenstva a na druhej preukázanú starostlivosť o svojho vnuka v čase po narodení žalobkyň v 5. a 6. rade. V tomto odvolací súd poukazuje na bod 22. odôvodnenia tohto rozsudku.

32. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

33. Odvolací súd prisvedčuje odvolacej námietke žalobkýň v 4. až 6 rade, že súd prvej inštancie pri odôvodňovaní dlhšej lehoty na plnenie vychádzal len z návrhu žalobcov 1. a 2. rade. Napriek tomu v nadväznosti na sumu priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 35.000 eur, aj odvolací súd považoval za spravodlivé predĺžiť štandardnú trojdňovú lehotu na plnenie, aby žalovaní v 1. a 2. rade boli schopní vykonať potrebné finančné operácie smerujúce k riadnemu plneniu súdom uloženej povinnosti.

34. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšie argumentácie odvolateľov, už nespôsobilé ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

35. Keďže súd prvej inštancie rozhodol správnym spôsobom aj o náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobcami v 1., 2. a 4 až 6. rade vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade, odvolací súd poukazujúc na vyššie uvedené dôvody rozsudok s výnimkou odvolaním nenapadnutého výroku I. potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko v odvolacom konaní nebol úspešný žiaden z odvolateľov.

37. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).